

, Fredrik Svensson

2023-11-07

Tillståndsansökan Hedareds Sand & Betong AB Örsås

Angående ny ansökan för Örsås Grustäkt.

För att lyckas med att ersätta naturgruset krävs tillgång på berg med rätt egenskaper.

Vår Betongfabrik i Borås ligger i ett område där det råder stor brist på bergmaterial med just dessa egenskaper. Vi har gjort försök med alternativa ballastmaterial till Örsåsmaterialet och resultaten visar att det i nuläget skulle innebära väsentligt ökad mängd cement, vilket har allt för stor negativ inverkan på vårt CO2 avtryck, dessutom försämrad kvalitet på vår produkt, framför allt sämre reologi vilket skulle uppfattas mycket negativt av våra kunder.

I Boråsområdet med omnejd är behovet av betong stort och vår bedömning är att det så kommer förbli under överskådlig framtid.

Det ställs idag mycket höga krav på våra Betongprodukter vad gäller hållbarhet/miljö, kvalitet och ekonomi, i dagsläget skulle vi ha mycket svårt att klara dessa krav utan tillgång till naturgruset från Örsås.

Det är för Swerocks del avgörande att vi har tillgång till Örsås naturgrus för att kunna leverera betong enligt gällande krav till projekten i regionen.

Med vänlig hälsning

Fredrik Svensson/Teknik & Utvecklingschef,
Swerock AB

2023-10-05

Utökat täkttillstånd Heda Sand & Betong Örsås

Thomas Betong AB har ett stort intresse av ett positivt besked för utökat tillstånd till grustäkt Örsås.

Thomas Betong tillverkar och levererar betong till alla typer av samhällets behov och med krav från AMA Bygg och AMA Anläggning Trafikverket. Vi är produktcertifierade samt ISO certifierade. Att uppfylla dessa krav styrs genom arbete med standarder där vårt arbete kontrolleras av tredje part.

Betong som tillverkas till infrastruktur såsom tunnlar, broar, hamnar etc. kräver sina egenskaper av ballast. Till bostäder krävs det ytterligare krav på att ha en låg strålning för att minska en skadlig inomhusmiljö.

Thomas Betong har fabrik i Borås samt flera inom samma region. Vår erfarenhet visar att det är problem att hitta täkter som har bra förutsättningar på alla de krav vi har på ballast till betong.

Bra förutsättningar för ballast är:

- Låg ASR (hur materialet expanderar i betong)
- Bra kornform (minska cementpasta)
- Lågt vattenbehov (minska cementpasta)
- Lågt aktivitesindex (strålning)
- Petrografisk undersökning som påtalar på godkänt material som geologer bedömer med tunnslitsanalys samt okulär besiktning av delmaterialen.

Ballasten utgör 70 - 80% av materialet i betong och påverkar väldigt mycket betongens funktion samt dess miljöprestanda. Ballasten från Örsås håller mycket god kvalitet för betongtillverkning och uppfyller våra krav.

Därpå kommer ett gemensamt viktigt mål för all betongtillverkning. Det är att **minska cement i all betong** vi tillverkar.

Ballastens kvalitet påverkar direkt cementförbrukningen och skillnaden är stor mellan bra och dålig ballast.

Thomas Betongs erfarenhet är att det kan skilja uppåt 10 – 15 % cementåtgång på ett bra och sämre ballastmaterial i lika betongrecept.

Transportavstånd är också av stor vikt att ta hänsyn till och då är det bra att det finns täkter inom en rimlig radie runt städer och samhällen.

Heda Sand & Betong Örsås är absolut ett viktigt alternativ för Thomas Betong i framtiden.

Jonny Carlsson

Ballastansvarig Produktutveckling

Angående förlängning av bryt tillstånd för Heda Örsås.

Vi är en lokal producent av betongpannor här i Mjöbäck, som använder oss av Heda som leverantör av ballast. Vi är i allra högsta grad i behov av att Hedas bryt tillstånd förlängs. Vår produktion bygger helt på det naturgrus vi köper in från Heda, man kan ju tycka att blanda lite betong kan väl inte vara så noga, men det är faktiskt en väldigt komplex tillverkning med många små parametrar som har stor betydelse för slutresultatet. Vi är helt beroende av naturgrus, dess unika blandning och sammansättning är ett måste för att vår produktion skall fungera. Hela vår produktion bygger på just de här naturgruset som Heda levererar. Även ett byte till annat naturgrus skulle betyda omställningar och åtgärder i vår produktion. Skulle vi till och med behöva byta till Stenmjöl, så har det inte alls den egenskapen som vi är ute efter, så en sådan omställning för oss skulle bli mycket kostsam för oss i form av en massa tid för att få fram en produkt som faller inom våra riktlinjer, framtagning av nya program, hållfasthetstester, typprovningar mm. Vi anser även ur miljösynpunkt att Heda örsås är viktigt för oss i vårt arbete med att minska våra utsläpp så mycket som möjligt. Att kunna ha en grustäckt i närområdet har stor betydelse, så ett lokalt grus med så korta transporter som möjligt är bra för alla.

Sven-Arne Sikén

St: Eriks Mjöbäck